

SIHTASUTUS
RANNAROOTSI MUUSEUM

ARENGUKAVA 2024-2028

2023

Sissejuhatus

Rannarootsi Muuseum on Eesti Vabariigi sihtasutus, mille tegevuse eesmärgiks on tegeleda eestirootslaste kultuuripärandiga. Muuseumi juured ulatuvad 1988. aastasse, kui loodi Eestirootslaste Kultuuri Ühing, mille põhikirjas oli peamiseks eesmärgiks eestirootsi muuseumi asutamine. 1992. a registreeriti Eestirootslaste Muuseum, mille prioriteetideks oli luua mitmekülgne eestirootsi teemaline kogu, rikkalik raamatukogu ja arhiiv, mis kannaks eestirootsi teemalist teadmist ja oleks aluseks uurimustele, millest saaks alus eestirootslaste kultuurikeskusele. 1998. a võeti asuti tegutsema tänastes ruumides ning võeti kasutusele nimetus Rannarootsi Muuseum (Aibolands Museum). 2012. a andis Saaremaa Muuseum Rannarootsi Muuseumile üle Ruhnu Muuseumi koos Korsi talukompleksiga. 1. juunil 2019 alustas tegevust SA Rannarootsi Muuseum, mille asutajaks on SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid.

Missioon

Toetada ainulaadse rannarootsi kultuuriruumi igakülgset arengut ning eestirootsi kultuuripärandi hoidmist ja elava ajaloomälu edasikandmist.

Visioon

Rannarootsi Muuseumist on kujunenud elujõuline rannarootsi kultuuriruumi keskus, oluline eestirootslaste kohtumispaik ning hinnatud külastussihtkoht, mis väärtustab siinmail elava muistse rahva pärandit ning jutustab nende lugusid järeltulevatele põlvkondadele.

Väärtused

KOGUKONDLIKKUS	Võime olla küll väike muuseum, kuid meiega seotud kogukonnad teevad meid suureks. Koolilastest neljapäevamemmedeni, muuseum toob kokku inimesi nii rannarootsi asualadelt, mujalt Eestist, Rootsist ja kaugemaltki.
AVATUS	Usume, et tulemusi on võimalik saavutada koostöös. Väärtustame iga inimese ja asutuse panust rannarootsi kultuuripärandi hoidmisel. Oleme avatud meelega ning valmis minema kaasa uuendustega, et kiiresti muutuv maailmas edukalt hakkama saada.
VASTUTUS	Tunneme suurt vastutust meile usaldatud kultuuripärandi hoidmise ees. Teeme oma tööd professionaalselt ja suure pühendumisega. Mõistame, et muuseumil on oluline roll rannarootsi kultuuriruumi arengu toetamisel.

Strateegilised eesmärgid

1. Muuseum on rannarootsi kultuuriruumi külastus- ja hariduskeskus, mis hoiab rannarootslaste kultuuripärandit ühiskonnas elavana.
2. Rannarootsi kultuuripärand on hästi hoitud ja põhjalikult uuritud.
3. Muuseum on kogukondade kokku tooja ja eestirootslaste koostööorgustike arendaja.
4. Muuseum on elujõuline, arenev ja motiveeritud töötajatega organisatsioon.

Mõõdikud

Mõõdik	Algtase	Sihttase 2028
Külastuste koguarv (algtase määratletud kriisieelse aastaga 2019)	11 765	15 000
Piletiga külastuste arv kogukülastustest (algtase määratletud kriisieelse aastaga 2019)	5730 (49%)	9000 (60%)
Haridusprogrammides osalejate arv (algtase määratletud kriisieelse aastaga 2019)	2970	3200
Haridusprogrammide toimumise arv (algtase määratletud kriisieelse aastaga 2019)	45	55
Külastajate ja haridusprogrammides osalejate rahulolu	-	vähemalt 85%
Museaalide arv	15 370	16 000
Digiteeritud museaalide osakaal	76%	90%
Kirjeldataud museaalide osakaal	58%	75%
Pikaajalist ja nõuetekohast säilimist tagavate hoidlapindade osakaal muuseumis	10%	30%
Vabatahtlike arv aastas	30	üle 35
Töötajate rahulolu	80%	vähemalt 90%

Tegevuskava

1. MUUSEUM ON RANNAROOTSI KULTUURIRUUMI KÜLASTUS- JA HARIDUSKESKUS, MIS HOIAB RANNAROOTSLASTE KULTUURIPÄRANDIT ÜHISKONNAS ELAVANA.

Nr	Tegevussuund	2024	2025	2026	2027	2028
1.1	Püsiekspositsiooni järk-järguline uuendamine ning ajakohastamine, eestirootslaste kultuuripärandit tutvustavate ajutiste näituste korraldamine, koostöös teiste osapooltega näituste programmi koostamine ning isikunäituste korraldamine.	x	x	x	x	x
1.2	Uute tehnoloogiliste lahenduste loimimine muuseumi ekspositsiooni, sh uue mitmekeelse audiogiidi lahenduse väljatöötamine.		x	x	x	x
1.3	Merekeskuse rajamine vana paadikuuri asemele, mis annaks muuseumi tegevusele uue arengupotentsiaali, võimaldades avada rannarootsi kultuuripärandit kaasaegses ja kaasahaaravas võtmes. Eestirootslaste toiduvalmistamise traditsioonide tutvustamiseks on merekeskuses sisustatud söögituba koos köögiga.			x	x	x
1.4	Merega seotud tegevusi tutvustavate teemapäevade, sündmuste ja näituste korraldamine, sh puupaatide ehituse ja hoolduse tutvustamine ning väljasõitude korraldamine.	x	x	x	x	x
1.5	Rannarahva toidukultuuri tutvustamine, toiduga seotud sündmuste ja	x	x	x	x	x

	töötubade läbiviimine.					
1.6	Erinevatele eestirootsi asualadele pühendatud teemanäituste ja ürituste korraldamine, tutvustamiseks konkreetset asuala ja tema kultuurilist eripära.		x	x	x	x
1.7	Ruhnu Korsu talukompleksi väljaehitamine ja ekspositsiooni arendamine vastavalt Ruhnu Muuseumi arenguplaanile 2020-2030, sh Ruhnu külastuskeskuse väljaehitamine praeguse Ruhnu muuseumimaja põhjal koostöös Ruhnu vallaga.			x	x	x
1.8	Rannarootsi kultuuri tutvustavate näituste, loengute, õpitubade, huviringide ja rannarootsi kombeid tutvustavate ettevõtmiste elluviimine, traditsiooniliste käsitöövõtete tutvustamine.	x	x	x	x	x
1.9	Muuseumi näituste eksponeerimine nii rannarootsi asualadel, mujal Eestis kui ka Rootsis koostöös sealse eestirootsi kogukonnaga.	x	x	x	x	x
1.10	Mitmekülgsete ja huvipakkuvate haridusprogrammide väljatöötamine ning pakkumine rannarootsi kultuuri ja eluolu tutvustamiseks lastele ja noortele nii Haapsalus, rannarootsi asualades kui ka Eestis laiemalt.	x	x	x	x	x
1.11	Haridustegevuste väljatöötamiseks ja programmide tutvustamiseks laiapõhjalise koostöövõrgustiku väljaarendamine koostöös piirkonnas tegutsevate lasteaedade, koolide ja huvikoolidega.		x	x	x	x
1.12	Haapsalu Vanasadama väljaehitamine, väikesadama süvendamine ning avalike teenuste pakkumine.		x	x	x	
1.13	Külastajauuringute regulaarne läbiviimine külastajate tagasiside kaardistamiseks ning arendusettepanekute kogumiseks.		x		x	

2. RANNAROOTSI KULTUURIPÄRAND ON HÄSTI HOITUD JA PÕHJALIKULT UURITUD.

Nr	Tegevussuunad	2024	2025	2026	2027	2028
2.1	Rannarootsi kultuuripärandi kogumine vastavalt kogude korraldamise põhimõtetele, eesmärgiga tagada muuseumikogude ülevaatlikkus ja mitmekülgsus.	x	x	x	x	x
2.2	Ühe fookusteemana puulaevaehituse traditsiooni uurimine ja edasikandmine. Muuseumi puupaatidele on ehitatud üle talve hoidmiseks paadikuur.		x	x	x	x
2.3	Muuseumikogude põhjalik kirjeldamine, süstematiseerimine ja sisuline inventeerimine, kogude tutvustamine ja kättesaadavaks tegemine avalikkusele.	x	x	x	x	x
2.4	Kogude digiteerimine ja kättesaadavaks tegemine MuSi vahendusel, eesmärgiga vähemalt 2030. aastaks viia kogude digiteerimine lõpule, tegeledes seejärel jooksva tulme digiteerimisega.	x	x	x	x	x
2.5	Eestirootslaste asualade kultuuripärandi süstematiseerimine koostöös eestirootslaste asualadel paiknevate muuseumide ja kodukandiühingutega.	x	x	x	x	x
2.6	Muuseumi hoidlapindade arendamine (kuni muuseumide ühishoidla valmimiseni), eesmärgiga vähendada varguse-, tulekahju- või veekahjustuse riske ning tagada museaalidele pikaajalist säilitamist võimaldavad tingimused.		x	x	x	
2.7	Rannarootsi kultuuripärandi järjepidev uurimine ning teiste organisatsioonide ja asutuste toetamine rannarootsi teemaliste uurimuste läbiviimisel, koostöö teiste Eesti ja välisriikide muuseumidega rannarootsi	x	x	x	x	x

	kultuuri ja asualaseid puudutavate teemade osas.					
2.8	Ülikoolide kaasamine teadustöösse, huvipakkuvate uurimisteemade väljapakkumine, võimalusel üliõpilastööde juhendamine ning koostöös Eestirootslaste Kultuuriomavalitsusega rannarootsi kultuuriruumi käsitlevate uurimustööde tunnustamine.	x	x	x	x	x

3. MUUSEUM ON KOGUKONDADE KOKKU TOOJA JA EESTIROOTSLASTE KOOSTÖÖVÕRGUSTIKE ARENDAJA.

Nr	Tegevussuunad	2024	2025	2026	2027	2028
3.1	Rootsi elavate eestirootslaste ning nende kultuuriseltside tihe kaasamine muuseumi tegevustesse, eesmärgiga hoida nende kontakti Eestiga ja kasutada nende teadmisi ning olemasolevaid võrgustikke muuseumi tegevuse toetamiseks.	x	x	x	x	x
3.2	Muuseumi juurde koondunud käsitööhuviliste ringi ehk neljapäevamemmede tegevuse toetamine ja alalhoidmine, mis on muuseumile suureks toeks erinevate ürituste läbiviimisel.	x	x	x	x	x
3.3	Muuseumi raamatukogu ja seminariruumi võimaldamine nii uurijatele kui ka teistele huvilistele erinevate sündmuste korraldamiseks.	x	x	x	x	x
3.4	Vabatahtlike kaasamine muuseumi tegevusse ning vabatahtlike võrgustiku laiendamine.	x	x	x	x	x
3.5	Panustamine Rannarootsi kultuuriruumi strateegia elluviimisse koostöös Eestirootslaste Kultuuriomavalitsuse, teiste organisatsioonide ning rannarootsi asualasid esindavate kohalike omavalitsustega.	x	x	x	x	x
3.6	Osalemine 2025. aastal Eesti Rahva Muuseumis avatava rannarootslastest rääkiva näituse ettevalmistamisel.	x	x			
3.7	Koostöö Sihtasutusega Läänemaa ja teiste rannarootsi asualadel turismiedendusega tegelevate organisatsioonidega rannarootsi kultuuril põhinevate turismitoodete ja -teenuste arendamiseks.		x	x	x	x

4. MUUSEUM ON ELUJÕULINE, ARENEV JA MOTIVEERITUD TÖÖTAJATEGA ORGANISATSIION.

Nr	Tegevussuunad	2024	2025	2026	2027	2028
4.1	Muuseumitöötajate järjepidev koolitamine muuseumitöökspertise arendamiseks.	x	x	x	x	x
4.2	Kaasaegsete töötingimuste loomine muuseumis, sh konkurentsivõimelise töötasu maksmine ja muuseumi kui hinnatud tööandja maine kujundamine.	x	x	x	x	x
4.3	Muuseumi tegevuse toetamiseks projektitoetuste ja välisvahendite kaasamise võimekuse suurendamine, sh projektide ettevalmistamise ja koostamise toetamine, tugevate koostööpartnerite leidmine ning omafinantseeringu võimekuse loomine.	x	x	x	x	x
4.4	Muuseumi meenete ja infomaterjalide väljatöötamine, mille levitamisel tehakse koostööd erinevate partneritega, sh Ruhnule ainuomase meene väljatöötamine.		x	x	x	x
4.5	Muuseumi kommunikatsiooni- ja turundustegevuste arendamine ning tõhustamine, sh muuseumi kodulehe ja sotsiaalmeediakanalite	x	x	x	x	x

	arendamine, täiendavate keelte lisamine.					
4.6	Meediakajastuse saamine eestirootslaste väljaannetes Kustbon, Ormsöbladet, Medlemsblad, Eestirootslane ning kohalikes väljaannetes.	x	x	x	x	x
4.7	Muuseumi turundamiseks osalemine kultuuriüritustel, messidel ja laatadel (sh Etnolaat, Suur Rootsi päev, Olavi päev).	x	x	x	x	x
4.8	Muuseumi kontaktvõrgustiku laiendamine, uute koostööpartnerite kaardistamine ning kaasamine, eesmärgiga teavitada avalikkust senisest paremini muuseumi tegevustest.	x	x	x	x	x
4.9	Ühisprojektide läbiviimine kohalike majutusasutuste ja kaubanduskeskustega info ja programmi levitamisel, et külastajale pakkuda mitmekesisemat vabaaja veetmise võimalust.	x	x	x	x	x

Hetkeolukord

Tugevused

- Tugev identiteet ja selgelt piiritletud ainulaadne uurimismaterjal rannarootsi pärandi näol.
- Kogud on esinduslikud ja esindavad olulist osa eestirootslaste pärandist, sh nii aineiline kui vaimne kultuuripärand, hooned, veesõidukid jm.
- Koostöö Eestirootslaste Kultuuriomavalitsuse ja eestirootslaste kultuuriseltsidega Rootsis.
- Asjatundlik, suure missioonitundega, hea võõrkeeleoskusega ja kokkuhoidev kollektiiv.
- Hinnatud sündmuste toimumiskoht ja mitmed traditsioonilised tunnusüritused.
- Tugev muuseumikogukond, sh neljapäevamemmed ehk muuseumi juurde koondunud käsitööhuviliste ring, kes on muuseumile toeks erinevate ürituste läbiviimisel.
- Laiapõhjaline ja aktiivne vabatahtlike võrgustik.
- Soodne asukoht Haapsalus koos arendusvõimalustega, sh väikesadama süvendamine, merekeskuse ja paadikuuri ehitamine jms.
- Laevaehitusealane teadmine ja võimekus seda programmis rakendada.
- Ruhnu Muuseum koos Korsi talukompleksiga tutvustab ruhnurootslaste ja saare ainulaadset kultuuripärandit ning on heaks koostööpartneriks kohalikele ettevõtjatele ja Ruhnu vallale, et saart külastaks tänasest enam turiste.

Nõrkused

- Personali vähesus ja ressursside nappus ning sellest tulenevad probleemid tegevuste elluviimisel.
- Piiratud võimalused omafinantseeringu leidmiseks ei võimalda kasutada täiendavaid projektipõhiseid rahastusallikaid.
- Koostöö haridusasutustega ja teiste muuseumidega võiks olla senisest laiapõhjalisem ja regulaarsem.
- Kogude hoiutingimused ei ole kaasaegsed ega taga museaalide pikaajalist säilimist.
- Vähene võimekus museaalide digiteerimiseks ja kirjeldamiseks vajalikus mahus.
- Ruumipuudus muuseumi tegevuste arendamisel.
- Korsi talu geograafiline asukoht, millega kaasneb sunnitud hooajalisus, mis on põhjustatud usaldusväärse ja piisava transpordi puudusest sügis-, talve- ja kevadkuudel.
- Vabatahtlike ja toetajate ringi vananemine ning teadmatus, kas noorem generatsioon on sama huvitatud kaasa löömast.
- Piiratud võimalused läbimõeldud turundus- ja kommunikatsioonitöök.

Võimalused

- Kavandatavate muuseumiarenduste (sh merekeskus, paadikuur, väikesadam, Korsi talu) kaudu on võimalik oluliselt laiendada muuseumi kandepinda kogukonnas ja ühiskonnas tervikuna, laiendada seniseid tegevusi ning tõsta külastuste ja haridusprogrammides osalejate arvu.
- Eestirootslaste Kultuuriomavalitsuse koordineeritud rannarootsi kultuuriruumi laiapõhjaline arendamine loob head eeldused muuseumi tegevuse arendamiseks ning nähtavuse parandamiseks.
- Kultuurikoostöö Põhjamaades pakub võimalusi kavandada erinevaid koostööprojekte ja arendada rahvusvaheliste kontaktide võrgustikku (sh arhiividega).
- Üldine huvi kasv oma juurte vastu meelitab inimesi uurima perekonna ajalugu ja päritolu ning muuseum saab selle juures olla heaks partneriks.
- Rannarootsi Muuseumi asukoht Läänemaa keskses Haapsalus pakub mitmekülgseid võimalusi külastajate arvu kasvatamiseks ja uute kultuuriprogrammide käivitamiseks.
- Tihedam koostöö rannarootsi asualasid katvate kohalike omavalitsustega, piirkondlike arenduskeskuste ja turismiarenduse organisatsioonidega, loomaks kogu rannarootsi kultuuriruumi terviklikult kattev väärtuspakkumine ja tutvustada piirkonda laiemalt nii Eestis kui rahvusvaheliselt.
- Ühisalgatused teiste piirkonnas asuvate muuseumide ja kultuuriasutuste, haridusasutuste ning turismikeskustega ühisturunduse ja -tegevuste tihendamiseks.

Ohud

- Muuseumi alarahastamine ei luba planeerida pikemaajalisi investeeringuid ning takistab oluliselt personali motiveerimist ja arendamist.
- Erinevate koostööprojektide rahastamine sõltub ettevõtjate valmidusest kultuuri toetada, samuti avaldab majanduses toimuv mõju fondide ja toetusprogrammide poolt jagatava finantseerimisele.
- Koolide õppekavas tehtavad muudatused, mis vähendavad rannarootsi teemade ja rootsi keele mahtu kooliprogrammis, muudavad muuseumi kandepinna noorte seas õhemaks.
- Regionaalpoliitilised otsused, mis mõjutavad otseselt väikesaarte (sh Ruhnu) ühendusvõimalusi ja omavalitsuse võimalusi muuseumi tegevustesse panustada.
- Jätkuvad kriisid ja ebastabiilsus ning majanduslike võimaluste piiratus, sh oht muuseumide rahastamise ja mahtude kärpimiseks.

Finantsplaan

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
TULUD	219410	221000	759050	2958230	1690000	290000
Majandustegevusest laekuvad tulud	39600	45000	50000	55000	75000	80000
Tegevustoetus	160000	176000	194050	203230	205000	210000
Sihtfinantseerimise tulud	19810	0	0	0	0	0
Investeeringutoetus	0	0	515000	2700000	1410000	0
KULUD	239777	230800	759050	2958230	1690000	290000
Personalikulud	150000	155000	162750	170880	179500	188500
Majanduskulud	58600	55000	60500	66550	79700	80700
Põhivara amortisatsioon	20800	20800	20800	20800	20800	20800
Investeeringud	10377		515000	2700000	1410000	
PÕHITEGEVUSE TULEM (ilma investeeringuteta)	10810	11000	20800	20800	20800	20800
EELARVE TULEM (koos investeeringutega)	-20367	-9800	0	0	0	0
<i>Investeeringute jaotus:</i>						
<i>Paadihoidla ehitus kokku 65 000 EUR</i>			65000			
<i>Vanasadama süvendamine ja arendamine kokku 0,2 mln EUR</i>				200000		
<i>Merekeskuse arendamine kokku 1,36 mln EUR</i>			150000	1000000	210000	
<i>Korsi talu arendamine kokku 3 mln EUR</i>			300000	1500000	1200000	